

Утвърдил: .....

Декан

Дата .....

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: „СЛАВЯНСКИ ФИЛОЛОГИИ“.

Специалност: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Магистърска програма: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--

УЧЕБНА ПРОГРАМА

--	--	--	--

 Дисциплина:

(код и наименование)

МОДЕРНИЗМЪТ. МОДА И ВСЕКИДНЕВИЕ

гл. ас. д-р Надежда Стоянова

Асистент:

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	
Обща извънаудиторна заетост		30
ОБЩА ЗАЕТОСТ		60

Кредити аудиторна заетост	
Кредити извънаудиторна заетост	
ОБЩО ЕКСТ	

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	50%
3.	Демонстрационни занятия	
4.	Посещения на обекти	
5.	Портфолио	
6.	Тестова проверка	
7.	Решаване на казуси	
8.	Текуща самостоятелна работа /контролно	
9.		
10.		
11.		
12.	Изпит	50%

Анотация на учебната дисциплина:

В курса модата ще се разглежда като феномен на модерността, рефлексията върху който става особено отличителна за българската междувоенна култура и литература. Модата ще бъде представена като част от културата на всекидневието през 1920-те и 1930-те години, отразяваща различните измерения на модернизационните и урбанизационни процеси в български контекст (без да се пренебрегват специфични проявления от предвоенните десетилетия). Същевременно ще бъде разгледано осмислянето на самия модернизъм като мода, т.е. тълкуването на българския модернизъм като своеобразно нерелексивно заимстване на западните модернистични идеи, което намира своя израз в редица иронично-пародийни текстове в литературната периодика. Курсът ще има четири концептуални ядра. Те са фокусирани върху: опита за дефиниране на понятието *мода* в контекста на модернистичната култура на градското всекидневие с неговите утопични и антиутопични ракурси; върху опита за създаване на определена типология на „модния“ герой на 20-те и 30-те години; върху стремежа за разпознаване на топосите, където пребивава „модният човек“, както и върху анализа на интерпретации (част от които иронично-пародийни) на някои от „модните“ модернистични сюжети от 30-те години на XX век.

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

Предварителни изисквания:

Добра филологическа подготовка

Очаквани резултати:

Запознаване с различните проявления на модата в българския модернизъм; запознаване със специфики на сюжетната, персонажната и тематична картина на българската междувоенна литература.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	Модернизъм и мода. Литературнотеоретични и литературноисторически ракурси	2
2	Модернизъмът като мода и всекидневие. Пародийни интерпретации на български модернистични текстове	2
	Героят – моден и/или модерен	2
3	Денди и дендизъм	
4.	Скучаещият човек	2
5.	Танцуващият човек	2
6.	Спортуващият човек	2
7.	Смеещият се човек: мижитурки, тарикати и клюкарки	2
	Фрагменти на градското пространство	2
8.	Градът: Париж (книгата, театърът и гробищният парк)	
9.	Улицата (плакатът и рекламата)	2
10.	Кабарето (опиятът, тялото и полът)	2
11.	Топоси от маргиналията: квартири, хотели и общежития	2
	„Модни“ модернистични сюжети	2
12.	Образът на Луната и романтическият дискурс през 1930-те години	
13.	Строежът и идеологическите дискурси през 1930-те години	2
14.	Образът на самолета и националистическият дискурс през 1930-те години	2
15.	Модернизъмът: мода и всекидневие. Заключително занятие	2

Конспект за изпит

№	Въпрос
1	Модата като проблем на модернистичната култура и литература.

2	Шаблон и клише. Пародии на българския модернизъм.
3	Денди и дендизмът в българската междувоенна литература.
4.	Танцът като тема в българската междувоенна литература.
5.	Скуката в българската поезия и белетристика от 1930-те и началото на 1940-те години.
6.	Парижки сюжети в българската междувоенна проза.
7.	Български модернистични интерпретации на улицата.
8.	Романтическите сюжети през 1930-те години. Темата за самолета в българската литература.

Библиография

- Аврамов, Димитър. *Шарл Бодлер*. София, 1985.
- Барт, Ролан. *Системата на модата*. София, 2005.
- Бенямин, Валтер. *Кайрос*. София, 2014.
- Бенямин, Валтер. *Озарения*. София, 2000.
- Бодлер. Шарл. *Естетически и критически съчинения*. София, 1978.
- Вайнштейн, Ольга. *Денди. Мода, литература, стиль жизни*. Москва, 2006.
- Господинов, Георги. *Поезия и медия: Кино, радио и реклама у Вапцаров и поетите на 40-те години на ХХ век*. София, 2005.
- Зимел, Георг. *Фрагментарният характер на живота*. София, 2014.
- Зимел, Георг. Мода. – *Литературен алманах*, 1907, № 3, с. 110-118.
- Литературата*, 14/ 2014. Брой, посветен на литературното кафене.
- Несторов, Владимир. Към теория на модата; Художествени ценности и мода. В: *Култура и мода*. София, 1976, 73-205; 207-281.
- Несторов, Владимир. *Подчиненото въображение*. София, 1982.
- Пенчев, Бойко. *Българският модернизъм: моделирането на Аза*. София, 2003.
- Сартр, Жан-Пол. *Бодлер*. София, 1994.
- Стефанов, Валери. *Българска литература ХХ век*. София, 2003.
- Стойков, Любомир. *Теоретични проблеми на модата*. София, 2006.
- Стойков, Любомир. *Култура и медии*. София, 2017.
- Стоянов, Стилиян. *Литература и технологии*. Велико Търново, 2014.
- Стоянова, Надежда. „Безмълвният Париж”: гласове и присъствия. – *Литературен вестник*, год. 25, № 28, 13-19.07.2016, с. 7.
- Стоянова, Надежда. В „Бодлеров костюм”: щрихи към някои модни тенденции и тяхното значение през 20-те и 30-те години на ХХ век. – *Литературата*, 15/2014, 103-121.
- Стоянова, Надежда. Град, градежи и конструктори. Опит върху „Къща” на Чавдар Мутафов. В: *Движение и пространство в славянските езици, литератури и култури. Сборник с доклади от Дванадесетите международни славистични четения, София, 9-10 май 2014*, София, 2015, т. 2, 436-443.

Стоянова, Надежда. Делник и изкуство. Възгледи за художествената творба в критически текстове от от 30-те години на XX век, Във: *Филологическият проект - кризи и перспективи. Сборник доклади от международна научна конференция*, 2016, .212-222

Стоянова, Надежда. Мода и модерност. Полемични гласове по страниците на „Вестник на жената”. – *Библиотека*, 1/2015, 34-43.

Стоянова, Надежда. Мода и време. - Български литературен модернизъм. Интерпретации. http://bgmodernism.com/Nauchni-statii/n_stoyanova (2013).

Стоянова, Надежда. Париж отвъд своето и чуждото. Модернистични литературни интерпретации на големия град. – *Български език и литература*, 6/2016, с. 559-667.

Стоянова, Надежда. Парижки фрагменти (Константин Константинов. Писма, спомени, разкази за „столицата на света”). – *Littera et Lingua*, Есен, бр. 3-4, 2016.

<http://slav.uni-sofia.bg/naum/liljournal/node%3Afield-year-publ%5D/13/3-4/nstoyanova>

Стоянова, Надежда. Смешното в делника. Наблюдения върху хумористични разкази от 30-те години на XX век – *Littera et Lingua*, пролет-лято 2015; <http://slav.uni-sofia.bg/naum/liljournal/2015/12/1-2/nstoyanova> .

Стоянова, Надежда. Танцуващият човек от 20-те години на XX век (върху критически текстове и разкази на Чавдар Мутафов, Владимир Полянов, Фани Попова-Мутафова и др.). – *Българският литературен модернизъм. Интерпретации*.

http://bgmodernism.com/n_stoyanova_2, 2013.

Шуликов, Пламен. *Изкуство и реклама: промишлен канон и културен брандинг. Формиране на родния повбrow през 20-те и 30-те години на XX век*. Варна, 2011.

Appignanesi, Lisa. *The Cabaret*. New Haven, Conn, etc.: Yale University Press, 2004.

Benjamin, Walter. *The Arcades Project*. The Belnap Press of Harvard University Press. 1999.

Dalle Pezze, Barbara, Carlo Salzani. *Essays on Boredom and Modernity*. New York: Rodopi, 2009.

Davis, Fred. *Fashion, Culture and Identity*. Chicago, London: The University of Chicago Press, 1992.

Goodstein, Elizabeth S. *Experience without Qualities: Boredom and Modernity*. Stanford University Press, 2005.

Harvey, D. *Paris, Capital of Modernity*. New York: Routledge. 2003.

Stierle, K. *Der Mythos von Paris: Zeichen und Bewusstsein der Stadt*. München: Deutschen Taschenbuch Verlag. 1998.

Lehmann, Ulrich. *Tigersprung: Fashion in Modernity*. MIT Press, 2000.

Martin, John Joseph. *The Modern Dance*. Princeton, NJ, 1989.

Martin, Richard. *Fashion and Surrealism*. New York: The Fashion Institute of Technology; Rizzoly International Publications, 1987.

Martin, Richard. *Cubism and Fashion*. New York: The Metropolitan Museum of Art, 1998.

Thomas, Helen. *Dance, Modernity and Culture*. London: Routledge, 2005.

Welters, Linda, Abby Lillethum. *The Fashion Reader*. Berg, Oxford, 2007.

Wilson, Elizabeth. *Adorned in Dreams. Fashion and Modernity*. I. B. Taurus & Co Ltd, 2003.

Дата:
02.07.2018

Съставил: гл. ас. д-р Надежда Стоянова